

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ҚАЗІРГІ ӘЛЕУМЕТТІК МӘДЕНИ ЖӘНЕ ГЕОСАЯСИ
НАҚТЫЛЫҚТАҒЫ ҚҰНДЫЛЫҚТАР – ТӘРБИЕНІҢ
ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ НЕГІЗІ»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК
КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ

I КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

«ЦЕННОСТИ КАК КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ ОСНОВА ВОСПИТАНИЯ
В СОВРЕМЕННЫХ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ
И ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ РЕАЛИЯХ»

МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

I КНИГА

Қостанай қ., 2025 ж.
г. Қостанай, 2025 г.

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Қуанышбаев Сеитбек Бекенович, география ғылымдарының докторы, доцент, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, Қазақстан; **Наурызбаева Эльмира Кенжеғалиқызы**, тарих ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің академиялық мәселелер жөніндегі проректоры; **Жарлығасов Женис Бахытбекович**, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры; **Скударева Галина Николаевна**, педагогика ғылымдарының докторы, доцент, Ресейлік Мәскеу облысындағы Мемлекеттік жоғары білім беру ұйымы «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректоры, педагогика кафедрасының меңгерушісі, Ресей; **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Ресей Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институтының (университет) профессоры; **Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы**, филология ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институтының директоры; **Ибраева Айман Елемановна**, Қостанай облысы әкімдігінің Білім басқару басшысы; **Калимжанова Роза Лаиковна**, PhD докторы, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының меңгерушісі; **Утегенова Бибикуль Мазановна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Смаглий Татьяна Ивановна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Жетписбаева Айсылу Айратовна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы. Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар - тәрбиенің тұжырымдамалық негізі:
Қ 22 Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары: I Кітап, 27 ақпандағы 2025 жылдың – Қостанай: Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2025. – 1916 б. = Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях: Материалы международной научно-практической конференции: I книга, 27 февраля 2025 года. – Костанай: Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2025.–1916 с.

ISBN 978-601-356-498-2

Жинақта Алтынсарин оқуларының «Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар – тәрбиенің тұжырымдамалық негізі» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдары жарияланған. Бұл Қазақстандық білім беру жүйесіндегі балалар мен жастарды тәрбиелеудің құндылықтары туралы зерттеулер, еліміздің ұлттық біртұтас тәрбие бағдарламаны жүзеге асыру жолдары, жас ұрпақты тәрбиелеуде халықаралық және отандық тәрбие мәселелері ескеру жолдары, мектеп пен отбасының қоғамдық тәрбие күштерін біріктіру туралы пікірлері, зерттеу ұсынылымдары туралы мақалалар жинақталған.

Жинақта білім беруде ұлттық тәлім-тәрбие құндылықтарын еңгізудің өзекті мәселелері, озат тәжірибелер, біртұтас тәрбиенің бағыт-бағдарымен тенденцияларын айқындалып, сондай-ақ қолжетімділікпен инклюзивтілікті қамтамасыз ету, барлық деңгейлердегі мазмұнның құндылық аспектісін өзектендіру, білім беру ұйымдарында ашықтық пен ынтымақтастық ахуалын құру, білім беруді дамыту мен психологиялық-педагогикалық қолдаудың инновациялық форматтарымен тиімді тәжірибелерін еңгізу, педагогикалық ғылым мен практиканы интеграциялау қарастырылған.

Конференция материалдары қазіргі білім беру контекстіндегі Ы. Алтынсариннің педагогикалық мұрасының өзектілігін, оқытудың гуманистік теориясының ғылыми негіздерін, қазіргі педагогикалық білім берудегі ғылым мен практиканың өзара байланысы мәселесін шешу жолдарын, интегративті жүйе ретіндегі кәсіпке дейінгі педагогикалық білім берудің маңыздылығын, цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, педагогтардың тәрбие мәселелерін өз қызметтерінде шешу жолдары айқындалған.

Бұл жинақтың материалдарын ғалымдар, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілер, педагог-психологтар, магистранттар мен студенттер пайдалана алады.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях», определяющие общие направления тенденции внедрения национальной программы «Біртұтас тәрбие», такие, как ценностные аспекты воспитания подрастающего поколения, анализ возможностей и лучших практик по внедрению единой программы воспитания, поддержка взаимодействия школ и семьи в воспитании ценностных ориентиров детей и молодежи, изучение путей создания безопасной и поддерживающей образовательной среды в организациях образования.

Материалы Конференции посвящены обсуждению актуальности педагогического наследия Ы. Алтынсарина в контексте современных ориентиров ценностных смыслов воспитания, научных основ аксиологических аспектов обучения и воспитания, а также вопросы готовности педагогов к современным вызовам в отечественном образовании, педагогической готовности педагогов к инновационной деятельности с использованием цифровых ресурсов. Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-498-2

9 786013 564982

УДК 37.02
ББК 74.00

Например, в симуляции «Экологический проект» учащиеся, принимая решения о способах утилизации отходов, не просто узнают о важности переработки, но и осознают свою ответственность за сохранение окружающей среды. В «Исторической реконструкции», изучая традиции и обычаи предков, учащихся проявляют уважение к культурному наследию и чувство патриотизма.

Заключение.

Ценностно–ориентированный подход, основанный на интеграции принципов «Біртұтас Тәрбие» в исследовательскую деятельность младших школьников, является важным элементом современного образования. Использование интерактивных симуляций в рамках авторской методики позволяет эффективно формировать ключевые ценности, развивать исследовательские компетенции и создавать условия для гармоничного развития личности. Практический опыт подтверждает, что данная интеграция способствует не только усвоению знаний, но и формированию активной гражданской позиции, ответственности и готовности к созидательной деятельности.

Список литературы:

1. Токаев К. (15.03.2024). Выступление Главы государства К.Токаева на третьем заседании Национального курултая «Адал адам – Адал еңбек – Адал табыс». Retrieved from <http://surl.li/tkqgn>
2. Единая программа воспитания «Біртұтас Тәрбие». – Астана: Приказ Министра просвещения Республики Казахстан от «30» июля 2024 года № 194 – https://www.gov.kz/memleket/entities/edu/press/news/details/627617?lang=ru&utm_source=chatgpt.com
3. Герасимова О. Ю. Путешествие в науку. Сборник интерактивных симуляций. – Сайт «Клуб Юных Ученых.KZ» <https://gerassimova.st.itl.support/p33aa1.html>

ӘОЖ.371.333.(574)

ҚАЗАҚ ТІЛІ МЕН ӘДЕБИЕТІ САБАҚТАРЫНДА «БІРТҰТАС ТӘРБИЕ» БАҒДАРЛАМАСЫ АЯСЫНДА ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАРДЫ БАУЛУ АСПЕКТІЛЕРІ

Гималетдинова Умут Асыгатовна
қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі
Есенова Кинжекуль Омаровна
қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі

Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының
«Жітіқара ауданы білім бөлімінің
Чайковск жалпы білім беретін мектебі» КММ
Қостанай обл., Қазақстан

Аңдатпа

Тіл – ұлттық мәдениеттің феномені. Тіл үйрету арқылы ұлттық құндылықтарды кейінгі ұрпақтың бойына сіңіру. Мақалада «Біртұтас тәрбие» бағдарламасын жүзеге асыру, ұлттық тәрбиені сабақтың әрбір кезеңімен үйлестіру туралы қарастырылған. Жауапкершілікпен бірлесе жұмыс істеу үшін, педагогикалық қолдау көрсету жайлы айтылған.

Түйінді сөздер: Біртұтас тәрбие, ұлттық құндылық, ұлттық тәрбие, қазақ тілін оқытудың тәрбиелік әлеуеті, тәртіп, саналы ұрпақ, ұлттық құндылықтарды дәріптеу.

Аннотация

Язык – феномен национальной культуры. Через преподавание языка внедрение национальных ценностей в сознание будущих поколений. В статье рассматривается реализация программы «Біртұтас тәрбие», интеграция национального воспитания в каждом этапе урока. Также затронуты вопросы совместной работы с ответственным подходом и педагогической поддержки.

Ключевые слова: Целостное воспитание, национальные ценности, национальное воспитание, воспитательный потенциал преподавания казахского языка, дисциплина, сознательное поколение, пропаганда национальных ценностей.

Abstract

Language is a phenomenon of national culture. Through teaching language, national values are instilled in the younger generation. The article discusses the implementation of the «Integrated Education» program, integrating national education into every stage of the lesson. It also addresses the issues of collaborative work with a responsible approach and providing pedagogical support.

Keywords: Integrated Education, national values, national education, educational potential of teaching the Kazakh language, discipline, conscious generation, promotion of national values.

Ұлттық құрылтайдың «Әділетті Қазақстан – Адал азамат» атты екінші отырысында Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Балалар арасында жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарды дәріптеген абзал. Оқушылар мектепті бітірген кезде, ең алдымен, адал азамат болып шығуы керек. Отаншылдық және мемлекетшілдік қасиет әр баланың бойынан табылуы қажет», – деген [1] тапсырмасы бойынша Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі енгізген «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы әр мектепте жүзеге асырылып жатыр. Бұл қазіргі жаһандану кезінде өте өзекті, өте пайдалы бастама болып отыр. Ең басты мақсаты – жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарды бойына сіңірген еңбекқор, адал, саналы, жасампаз азаматты тәрбиелеу [2].

Қазіргі жағдайда ұлттық құндылықтар халық мәдениетінің бастауларына, шын мәнінде руханияттың бастауларына апаратын бірегей құбылыс ретінде қарастырылуда. Жалпы мәдени тарихи құбылыс ретінде қоғамның материалдық және рухани мәдениетінің дамуы елдің әлеуметтік жағдайымен тығыз байланыста, ұлттық құндылықтар ата-бабамыздан келген даналықты, мәдениеттің көпқырлылығын және өзіндік дәстүрлерді бойына сіңіруді көзделіп отыр. Олар – қолжеткізгісі келетін идеал туралы саналы ұжымдық түсінік және тұлғаның қарым-қатынасын реттеу, тартымды жеке қасиеттер мен мінез-құллық қалыптастыру мүмкіндігіне ие. Сонымен қатар, құндылықтар қоғамның тіршілігін қолдайды және оның дамуы мен жетілу факторы болып табылады. Ұлттық құндылықтардың қалыптасуы – отандық мәдениет пен білімге деген қызығушылықты, оның өзіндік ерекшелігін жаңғырту процесі [3].

Ұлттық, рухани құндылықтарды баланың бойына мәжбүрлеп сіңіру мүмкін емес. Олар ақыл-ой, сана-сезім арқылы меңгеріледі. Бүгінгі күні тұлғаның ұлттық тәрбиесінің қалыптасуы дегенімізді қоғам жалпыадамзаттық құндылықтарға негізделген моральдық сананы қалыптастыру, ұлттық сезімді дамыту, ұлттық мінез-құллық дағдылары мен әдеттерін үйрену деп түсінуі тиіс [4].

Биылғы оқу жылының басында ҚР Оқу-ағарту министрі Ғани Бектайұлы оқу-тәрбие жұмысын тиімді, нәтижелі ұйымдастыра білу маңыздылығын, оқушылардың санасына ұлттық тәрбие, ұлттық құндылығымызды сіңіру үшін, аса жауапкершілікпен бірлесе жұмыс істеуге шақырды. Жаһандану заманында ұлттық құндылықтарды насихаттау және ұлттық тәрбие арқылы ұлттық сананы сақтау үшін күрес екенін әр ата-ана, әр білім алушы ұғынуы тиіс және оны әр мұғалім ұғындыра білуі қажет екендігін жариялады.

Қазіргі білім беру парадигмасында аксиологиялық тәсіл маңызды орын алуда, ол оқушыны жалпыадамзаттық құндылықтарға жақындастыру жолы ретінде қарастырады, халықтың мәдениетіне жақындастыру арқылы жүзеге асырылады [5].

Осыған орай, біздің мектепте «Күй күмбірі», «Апта дәйексөзі», «Ұлттық ойын – ұлт қазынасы», «Өнегелі 15 минут» сияқты көптеген оқыту шаралары күн сайын өткізіліп тұрады және аптаның әр күніне «Әдеп күніне», «Денсаулық күніне» «Ұлттық құндылықтар күніне» арналып, іс-шаралар жүргізіліп отырады. Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында тіл үйрету мен оқытудан тәрбиені ешқашан бөліп алуға болмайды, олар бір-бірімен тығыз байланысып жатқан үрдіс болып табылады. Сабақта өзге ұлт өкілді балаларға тіл үйретумен қатар, жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтардың маңыздылығын түсіндіріп, оларды үйлестіре отырып, өз бойында ең жақсы қасиеттерді дамытуға, өз мәдениетін құрметтеуге және басқа халықтардың мәдениетін бағалауға үйрету – әр пән мұғалімінің парызы. Тіл үйрету үрдісінің басты мәселесі – ерекше ұйымдастырып, оқушылардың тіл үйренудегі әрекеттері арқылы сөйлеу, өз ойын нақты жеткізіп, өз бетінше білім алуға баулу. Әр пән мұғалімі қазақ тілін мемлекеттік тіл ретіндебүге-шүгесін, табиғаты мен сырын танытып, келешекте өмірден өз орнын ойып ала алатын, көзқарасы нақты, ойы түзу, өзіне сенімді, патриот ұрпақ тәрбиелеу үшін, ұлттық құндылықтарға баулу аспектілерін жүзеге асырып жүр. Педагогиканың озық үлгілері мен әдіс-тәсілдерін жаңашылдықпен пайдаланып жүргеніне сенімдімін.

Қазақ тілін оқыту қазіргі таңда жалпыұлттық «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы негізінде білім беруді жаңғырту жағдайында жүзеге асырылуда. Әр сабақты аптаның дәйексөзінен бастаймыз. Ол – оқушыларға ұлттың рухани құндылықтарын, өмірлік қағидаларын және үлгі-өнегелерін көрсету үшін маңызды құрал. Қазіргі қоғамда тіл білімінің рөлі тек коммуникация құралы ғана емес, сонымен қатар ұлттық бірегейлік пен мәдениетті сақтау және дамыту құралы ретінде қарастырылады. Әр сабақта берілген дәйексөздің мәні мен мазмұнын түсіну үшін, талдау жасау барысында оқушылардың тілдік құзіреттіліктері дамиды, бейнелі ойлай білуге дағдыланады. Күнделікті өмірде дұрыс бағытты таңдауға көмектеседі, өзіндік пікір айту дағдыларын дамытады, мақсатқа өз бетімен ұмтылады. Мысалы, 9-сынып оқушыларының апта дәйексөздерін қалай талдағандарынан бір-екі мысал келтірейін. Сыныпты екі топқа бөліп, «Талап бар жерде тәртіп бар», «Тәртіп – тәрбие бастауы, тәртіпсіздік – өміріңнің қас жауы» деген апталық дәйексөздерін ұғындыру үшін, әр топқа өз пікірін ортаға салу тапсырмасы жүктелді. Бірінші тапсырмада оқушылар тәртіп пен тәрбиенің айырмашылығын қарапайым тілмен жеткізсе, келесі сабақта өз пікірлерін көркемдегіш құралдар арқылы айтуы керек. Бірінші топ оқушыларының жауаптары: «Тәртіп – менің жеке басымның ұқыптылығы. Ол – оқу құралдарымның таза болуы, өзгелермен қарым-қатынасымдағы әдептілік», «Тәрбиелі екеніміз тәртібіміз арқылы көрінеді». Екінші топ: «Тәртіп – адамның сыртқы мінез-құлықтарының көрінісі, мектепшілік ережелерді сақтай білу». Мысалы, мектеп формасын кию, кешікпей келу де тәртіпке жатады. Тәрбиеге дұрыс ойлай білу, дұрыс әрекет ету, қоршаған ортадағы адамдарды құрметтеу жататынын айтты. Бұл сабақта тек білім беру мен тіл үйретумен ғана шектелмей, оқушылардың адамгершілік, рухани құндылықтарды және әлеуметтік дағдыларды дамуына қосқан үлесім деуге болады. Сондай-ақ, «Өнегелі 15 минут» шарасын өз сабағыма қалай кіріктіргенімнен мысал келтірейін. Жаңа сөздер үйреніп, қолдану кезінде оқушылар жаңа сөздермен сөйлем құрастыру тапсырмасы берілді. Бағалау критерийіне әр білімалушы өз ата-анасының адамгершілік туралы айтқан әңгімелерінен бір сөйлемді өз сөздерімен айтуы керек болатын. Бір-екі оқушының ата-анасы айтқан сөзінен мысал. Анасы: «мені қалай құрметтесең, мұғалімдерді солай құрметте», – депті. Енді бір оқушының әжесі «Біреудің ала жібін аттама» деген сөздің мәнін түсіндіріпті. Кейбір сабақта сахналық

көрініс көрсету, рөлдік ойындар ойнау арқылы даналық сөздердің мәнін ашу сияқты тапсырмалар орындалуда. Демек, «Біртұтас тәрбие» бағдарламасының жоспары бойынша ұсынылған шараларын пән мұғалімі ретінде сабақтың әр кезеңімен үйлестіріп, кіріктіріп жүрмін. Ұлттық намысы мен рухын жоғалтпаған болашақ ұрпақты тәрбиелеу үшін, бірлесе, жұмыла істеген жұмыс қана ұтымды нәтижелі болады. Сыныпта өзге ұлт өкілдері оқитын болғандықтан, басқа ұлт өкілдерінің салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптарын, әр отбасының тәрбиесі туралы әңгімелесіп отырамыз. Өзге халықтардың мәдениеті мен дәстүрлерін салыстыру арқылы балалардың өз ұлтына деген құрметін арттыруға ат салысып жатырмыз. Біздің мектепте оқушылардың ұлттық тәрбиеге деген қызығушылығын арттырып, олардың жеке тұлғалық қасиеттерін, моральдық тұрғыдан қалыптасуын қамтамасыз етеді. Әр пән мұғалімі ұлттық тәрбиені өз сабақтарында үйлесімді түрде кіріктіру арқылы жалпы білім беру жүйесінің тиімділігін арттыра алады. Музыка сабағында «Күй күмбірі» аясында қазақтың ұлттық өнерін, музыкалық аспаптарын, би және халық әндерін оқыту арқылы мәдени мұраны бағалауға, ұлттық өнерге деген сүйіспеншілікті қалыптастырса, дене шынықтыру сабағында «Шахмат ойнау», «Асық ату» шаралары бойынша ұлттық спорт түрлерін, оның ішінде көкпар, қазақ күресі, арқан тарту және т.б. ойындар үйрету арқылы балаларды дене шынықтырумен қатар, ұлттық тәрбиенің маңыздылығын насихаттауда. Жұма сайын ұлттық киімдер кию арқылы балаларға ұлтымыздың тарихы мен мәдениетін дәріптеп, оқушылардың түрлі ұлттық қасиеттерді қалай қабылдайтынын, өз мәдениетін қаншалықты бағалайтынын көрсетеді. Мемлекеттік рәміздердің ұлттық брендіміз, ұлттық кодымыз екенін әр оқушының білу керектігін, патриоттық сезімдерін ояту жұмыстары үздіксіз атқарылуда.

Тәрбиені қоғамда болып жатқан көп қырлы, жан-жақты, үздіксіз құбылыс деуге болады. Сондықтан болашағымыз, өскелең ұрпақтың тәлім-тәрбиесіне бей-жай қарамай, біртұтас ұжым (мектеп-отбасы-тәрбиеленуші) болып ат салысуды басты парызымыз екенін жадымыздан шығармауымыз керек. Ұлттық құндылығы бар тәрбие жүйесі әрбір баланың жеке ерекшеліктеріне, қабілеттеріне және жағдайларына сәйкес бейімделіп, оның өзіндік дамуын және әлеуметке бейімделуін қамтамасыз етеді [5].

Оқыту мен тәрбие білім беру үдерісінің маңызды құрамдас бөліктері болып, біртұтас мақсатқа – оқушының жеке тұлғасын жан-жақты дамытуға қызмет етеді. Тәрбиенің ең қуатты құралы – оқу болса, ұлттық құндылықтар – рухани өмірдің азығы. Біз өз жұмысымызда тек мәселенің шешімі ғана емес, сонымен қатар 5–9 сыныптардағы қазақ тілі сабағында оқушылардың құндылықтық бағдарларын қалыптастыру мәселесін дұрыс қою да әдістемелік зерттеулермен шектелмей, педагогика мен психологияға, тұлғаның құндылықтық-бағдарлық жүйесінің қалыптасу мәселелерін ескере отырып жұмыс істейміз. Мектеп оқушыларының көпқырлы дамуы бойынша, ұлттық рухани-адамгершілік құндылықтары, тарихи және ұлттық-мәдени дәстүрлері негізінде білім беру құралдары арқылы рухани-шығармашылық өзін-өзі жүзеге асыру аспектісінде қалыптасқанда ғана мұғалімнің кәсіби құзыреттілігі көрінеді.

Қазақ тілі мен әдебиеті сабағында ұлттық құндылықтарды баулудың негізгі аспектілерінің бірі – тіл үйрету, ол оның басты тірегі болып саналады. Оқыту тұжырымдамасында қазақ тілінің жетекші рөлі «жеке тұлғаны ұлттық тәрбиелеу, оның моральдық қасиеттері мен шығармашылық қабілеттерін дамыту, отаншылдық және мемлекетшілдік қасиет қалыптастыру, ұлттық дәстүрлерді сақтау және ұрпақтар арасындағы тарихи сабақтастықты дамыту» сияқты процестер атап көрсетілген. Барлық пәндер – география, биология, тарих, өнер сабақтары үйлестіріп оқыту, кіріктірілген оқыту жүйесі қарастырылған. Сабақта балаға үлкендерге құрмет көрсету, әдепті болу, кішіпейілдік, мейірімділік, адалдық, туған жерін ардақтау сияқты

моральдық, мемлекетшіл қасиеттерді қалыптастыру құндылықтары үйлескен. Жеке тұлғаны тәрбиелеуге, ұлтымыздың дәстүрлі рухани құндылықтарын бөлісетін, өз әлеуетін қазіргі қоғам жағдайында жүзеге асыруға қабілетті және Отанды қорғауға дайын жеке тұлғаны қалыптастыруға ықпал етеді. Оқушы ұлттық құндылықтарды санасымен сезінген болса, қажеттілік туындаса ғана мақсат жүзеге асады және оқушы қажеттілігінің нысаны болады. Оқыту жалпыадамзаттық, ұлттық құндылықтар мен педагогтердің заманауи тәсілдерінің арқасында біртұтас тәрбие жүйесі үнемі жетілдіру, жаңарту жұмыстары үздіксіз жүргізіліп жатыр.

Әдебиеттер тізімі:

1. Қарсақова А.М. Біртұтас тәрбие: нәтиже мен әрекеттер – Ұлттық құндылықтар – тәрбие негізі.– Астана.: «Білімді ел – образованная страна» газеті, 12.11.2024 ж.
2. ҚР Оқу–ағарту министрлігі «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы. Астана, 2024. 60–б.
3. Төлеубекова Р. К. Бастауыш класс оқушыларын адамгершілікке тәрбиелеуде халықтық педагогиканың озық дәстүрлерін пайдалану. Пед.ғыл.канд.дисс. – Алматы, 1993. – 150 б.
4. Сәдірмекова Ж. Б. Жеткіншектерді халықтық педагогика арқылы адамгершілікке тәрбиелеу.– Алматы, 1994. – 150 б.
5. Қыдыр Т. Рухани мұра және дәстүр жалғастығы. «Қазақстан мектебі» журналы.2024. №5.

УДК 37.032

РАЗВИТИЕ КОММУНИКАТИВНЫХ И ТВОРЧЕСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ ЧЕРЕЗ ПРИМЕНЕНИЕ ЦИТАТ НЕДЕЛИ НА УРОКАХ

Данченко Татьяна Владимировна

преподаватель общеобразовательных дисциплин
ЧУ «Колледж предпринимательства КИНЭУ»
г.Костанай, Казахстан

Жиенбаева Алёна Владимировна

учитель художественного труда,
педагог дополнительного образования
КГУ «Зуевская общеобразовательная школа
Алтынсаринского района»
управления образования акимата Костанайской области

Аннотация

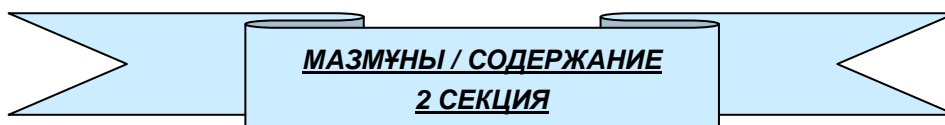
В данной статье рассматривается использование цитат недели как инструмента для развития коммуникативных и творческих компетенций у детей. Цитаты, выбранные для обсуждения, способствуют расширению словарного запаса, формированию критического мышления и развитию навыков аргументации. В процессе работы дети учатся выражать свои мысли, делиться мнениями и обсуждать различные точки зрения, что в свою очередь обогащает их речевую практику и способствует развитию уверенности в общении.

Ключевые слова: развитие, компетенции, коммуникация, творчество, применение, уроки, цитаты недели.

Аңдатпа

Бұл мақалада аптаның дәйексөздерін балалардағы коммуникативті және шығармашылық құзыреттілікті дамыту құралы ретінде қолдану қарастырылады. Талқылау үшін таңдалған дәйексөздер сөздік қорын кеңейтуге, сыни ойлауды қалыптастыруға және дәлелдеу дағдыларын дамытуға ықпал етеді. Жұмыс барысында балалар өз ойларын білдіруге, пікірлерімен бөлісуге және

**ҚР БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНДА БІРТҰТАС ТӘРБИЕ БАҒДАРЛАМАСЫН
ЕНГІЗУДІҢ ҮЗДІК ТӘЖІРИБЕЛЕРІ**

**ЛУЧШИЕ ПРАКТИКИ ВНЕДРЕНИЯ ЕДИНОЙ ПРОГРАММЫ ВОСПИТАНИЯ В
ОРГАНИЗАЦИЯХ ОБРАЗОВАНИЯ РК**

Абдильманова Дина Салимовна	Балабақшадағы балаларға эстетикалық тәрбие берудегі ұлттық өнердің маңыздылығы	1051
Абдрахманова Майя Жетписбаевна	Оценка прочитанной информации для развития аргументированного монолога через использование несплошных текстов	1055
Абилькаримова Жанар Казикановна	Роль образовательных кружков в реализации воспитательной стратегии начальной школы: методы, подходы и перспективы	1060
Абсолямова Гульнара Владимировна, Елеусизова Гульнара Досумхановна	Роль взаимодействия школы и семьи в системе реализации Программы целостного воспитания «Біртұтас тәрбие»	1066
Алғалиева Гүлжанат Султанқызы	Біртұтас тәрбие – жаңа қадам, мүмкіндіктер мен жетістіктер	1071
Алибекова Алина Гаджикурбановна	Эффективные методы и практики внедрения программы «Біртұтас тәрбие» в дошкольной организации	1076
Атоварова Юлия Анатольевна, Альмеева Елена Валерьевна	«Мультимедийная журналистика» в современной школе: практика воспитания ключевых ценностей в рамках единой программы «Біртұтас тәрбие»	1079
Ахметқали Гүлдана Серікқызы	Единая программа воспитания и её адаптация для нужд детей с расстройством аутистического спектра в системе образования Республики Казахстан	1084
Вертянкина Любовь Васильевна, Макаева Кристина Владимировна	Погружение в языковую среда через использование на занятиях национальных игр	1088
Герасимова Ольга Юрьевна	Интеграция ценностно–ориентированных подходов единой программы воспитания «Біртұтас тәрбие» в развитие исследовательской инициативности младших школьников	1091

2 СЕКЦИЯ

Гималетдинова Умут Асыгатовна, Есенова Кинжекуль Омаровна	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында ұлттық құндылықтарды баулу аспектілері	1096
Данченко Татьяна Владимировна, Жиенбаева Алёна Владимировна	Развитие коммуникативных и творческих компетенций за счет применения на уроках цитат недели	1100
Дильдибекова Гульнара Айсәевна, Койшина Айман Мухамеджановна	Образовательный терренкур «Экотайм» как одно из условий развития экологических дошкольников	1104
Досмаилова Светлана Султановна, Нургазина Айгерим Жумагазиевна	Сабақта және сабақтан тыс уақытта тәрбиелеудің құндылықтарын жүзеге асыру негіздері	1109
Едревская Людмила Валерьевна	Воспитание активного читателя на примерах взаимосвязи литературных произведений как средство реализации Национального проекта «Балалар кітапханасы»	1113
Елдос Анар Нұрлыбекқызы	History of formation of official business style in the Kazakh language	1117
Ерекин Айдын Муратович, Хамзина Күлшат Бақытжанқызы	Біртұтас тәрбие бағдарламасы: жан –жақты тұла қалыптастырудың негізі	1120
Еришова Асыл Аубакировна	Ұлттық құндылықтарға негізделген білім мен тәрбиенің сабақтастығы	1123
Есенова Эльмира Есмагуловна, Хусайнова Жузира Мусиновна	Биология пәнінің тәлім –тәрбие берудегі рөлі	1127
Жайворонко Ирина Алексеевна, Ткач Надежда Алексеевна	Программа «БіртұтасТәрбие»: новые подходы и ценности воспитания в современной школе	1130
Жандауова Шолпан Еркиновна, Братышева Мария Владимировна	Использование информационных технологий на уроках математики как один из путей преодоления проблемы «клипового мышления» обучаемых	1135
Жумаева Алтын Сагингалиевна, Сәлімжан Аңсағаным Сәлімжанқызы	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында біртұтас тәрбие бағдарламасы құндылықтарын енгізе оқытудың әдістері	1141
Жунусова Гулбаршын Кабылжановна, Зарлыханова Алмагуль Адильбековна	Жаңаша білім беру үрдісінде біртұтас тәрбиенің рөлі	1145
Жунусова Марина Яковлевна	Патриотическое воспитание в современной школе в рамках реализации программы «Біртұтас тәрбие»	1151
Заманбекова Алия Заманбековна	Білім беру ұйымдарындағы оқу–тәрбие үдерісінде құндылықтар жүйесін қалыптастыру жолдары	1156

2 СЕКЦИЯ

Злая Элина Владимировна, Жандауова Шолпан Еркиновна	Utaigra – универсальный учебный ресурс, как средство формирования познавательного интереса к учебной деятельности	1161
Ибатова Айгуль Куанышбаевна	Роль куратора в адаптации студентов первого курса колледжа в контексте реализации программы «Біртұтас тәрбие»	1165
Иржанова Рыскуль Касымхановна	Көркем еңбек – ұлттық құндылықтың өзегі	1168
Искакова Гульжан Сагиевна, Алпысбаева Назым Сартонкызы	Мектеп оқушыларын рухани–адамгершілікке тәрбиелеу барысында ұлттық тәрбие негіздері	1174
Исмагулова Эльвира Бахитбековна	Совершенствование двигательной активности дошкольников, имеющие нарушения речи посредством введения в систему физического воспитания нейроигр	1178
Кабылбекова Гульнара Саматовна, Картпаева Адина Армановна	Біртұтас тәрбие бағдарламасы: ұлттық жаңа сананы ұлттық құндылықтар арқылы қалыптастыруға болады	1183
Кадашева Шолпан Алпысбаевна, Щербаева Кундызай Сейткалиевна	Біртұтас тәрбие балабақшадан басталады	1186
Калиаскарова Индира Мияссаровна	«Біртұтас тәрбие» бағдарламасы: балаларға ұлттық құндылықтар негізінде білім беру мәселесі	1190
Кашелюк Татьяна Ивановна	Программа «Буртутас тарбие: педагогические находки и практическое применение»	1193
Келинбердиева Ырсалды Сиехановна	Үздіксіз білім беру жүйесіндегі тәрбие тұжырымдамасындағы ұлттық тәрбиенің жүзеге асуы	1196
Клышбаев Серик Егинбаевич	Кейкі батыр – дала күресінің дара тұлғасы	1201
Коваленко Марина Викторовна	Инклюзивные практики в контексте реализации Единой программы воспитания в организациях образования	1204
Кункабаева Сарбинас Сериковна	Методы развития внутренней мотивации учебной деятельности как фактор академической успешности старшеклассников	1210
Кусаинова Мейрамгуль Маратовна, Жакиянова Жанна Калтаевна	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында біртұтас тәрбиені енгізу жолдары	1214

2 СЕКЦИЯ

Кушмурзина Даметкен Хажмухановна, Жусупова Инкар Алликовна	Бастауыш сыныпта уақыт өлшем бірліктерін оқытудың білімдік, тәрбиелік және дамытушылық рөлі	1220
Лекерова Любовь Маратовна, Жандауова Шолпан Еркиновна	Ментальная арифметика как средство развития математической компетенции у учеников 1 класса	1227
Майстренко Валерия Юрьевна	Формирование ценностей воспитания среди детей и молодежи на уроках литературы в контексте программы «Біртұтас тәрбие»	1231
Мальцева Татьяна Александровна	Практика реализации программы воспитания в образовательных организациях высшей школы	1235
Мамырканова Мендыгуль Сартаевна	Роль исторического образования в формировании гражданской идентичности	1239
Махмутова Мархаба Даулетжановна, Молдахметова Алия Досымбековна	Исследование влияния метода триз на развитие креативного мышления учащихся 7 классов на уроках искусства	1243
Маркина Зейнеп Бакитжановна	Біртұтас тәрбиені негізге ала отырып Ыбырай Алтынсарин шығармаларын оқыту	1249
Михалькова Людмила Васильевна	Формирование творческих компетенций через вокальное исполнительство у детей дошкольного возраста	1253
Молдашова Айнагүл Баймұқанқызы, Калимжанова Роза Лаиковна	Роль воспитательных программ в профилактике профессионального выгорания среди курсантов и сотрудников ОВД	1256
Мукашева Альбина Бауржановна	Интеграция ценностно –ориентированного образования в преподавание математики	1262
Мурзабекова Келбет Бирмаганбетовна	Ұлттық құндылықтарды дамыту: Ыбырай Алтынсарин әңгімелері арқылы жас ұрпақты тәрбиелеу	1267
Мустафина Асель Сапарғалиевна, Абдулина Айгуль Сапарғалиевна	Идеи Ыбырая Алтынсарина в реализации программы «Біртұтас тәрбие бағдарламасы»	1270
Назарова Гулмира Куандыковна	Тәрбие–біртұтас үдеріс	1274
Нургазина Нургуль Отарбаевна, Тагаева Аружан Бауыржановна	Білім беру жүйесіндегі балалар мен жастарды тәрбиелеудің құндылықтары	1278
Нуркина Батима Ауезхановна, Нугуманова Нургуль Куанышбековна	Білім беру саласында дара ұстаздың рөлі	1281

2 СЕКЦИЯ

Обиух Мария Николаевна	Эффективные методы реализации программы Біртұтас тәрбие в условиях современного детского сада	1284
Осипова Бахиткуль Кайроллиевна	Біртұтас тәрбие негізінде оқушылардың эмоционалдық саулығын қамтамасыз ету	1288
Полешко Татьяна Анатольевна, Миллер Татьяна Витальевна	Интеграция традиционных национальных ценностей в современные образовательные программы	1292
Рахимова Гизат Батыржановна	Изучение биографии и творчества Ыбырая Алтынсарина как инструмент привития общечеловеческих и национальных ценностей в контексте единой программы воспитания	1297
Редикульцева Юлия Владимировна, Бекмухамбетова Жанылдық Каирбековна	Использование методов и приемов технологии кроссенс в развитии креативного мышления у детей старшего дошкольного возраста	1301
Рогожина Татьяна Александровна, Ли Ляззат Абаевна	Дебаты – фундамент интеллектуального развития личности	1305
Сармурзина Алия Коныспаевна	Опыт применения стратегий развития метакогнитивных навыков у старшекласников	1308
Сикун Людмила Николаевна	Чат–ассистент GRT как инструмент планирования воспитательных мероприятий для детей с ООП в рамках программы «Біртұтас тәрбие»	1313
Смирнова Анна Александровна, Земцова Наталья Анатольевна	Интеграция программы «Біртұтас тәрбие» в образовательный процесс на уроках математики	1317
Солоха Ирина Константиновна, Гавриляк Инна Михайловна	Ценности воспитания как основа гармоничного развития детей в начальной школе	1322
Тельгарина Айгуль Сарсеновна,	Ценности воспитания детей и молодежи в системе образования Казахстана: опыт, проблемы и решения	1327
Тлеулина Галия Жамалетдиновна	Педагогический опыт по реализации программы «Біртұтас тәрбие» в условиях дошкольной организации на занятиях музыки	1330

2 СЕКЦИЯ

Умарова Бибигуль Ахметкалиевна, Хасенова Мадина Маратовна	Ұлттық құндылықтар және оларды оқу үдерісіне интеграциялау	1335
Упорова Екатерина Юрьевна	Проектная деятельность как действенный способ формирования социальной ответственности студентов колледжей	1339
Усенко Галина Васильевна	Практика внедрения программы «Біртұтас тәрбие» через серию интерактивных интеллектуальных игр в образовательном пространстве школы	1343
Успанова Айнура Оразбековна, Молдахметова Гульнар Муратовна	Ұлттық ойын – ұлт болашағы	1346
Фарафонова Наталья Николаевна	Воспитательная работа в дошкольной организации на основе Единой программы воспитания	1350
Фоменко Александра Сергеевна	Практические аспекты формирования готовности педагогов к инклюзивному образованию	1352
Хамзина Күлшат Бақытжанқызы, Ерекин Айдын Муратович	Мектептегі тәрбие жұмысының ерекшеліктері	1356
Шагатаев Салмагамбет Елеубаевич, Урумбаев Куаныш Дулатович	«Lesson study» на уроках физической культуры	1360
Шамекешева Светлана Петровна, Эмомова Лилия Тимуровна	Воспитательный аспект современного урока русского языка и литературы в рамках программы «Біртұтас тәрбие»	1365
Шудабаева Жанар Жумабаевна	Развитие коммуникативных и творческих компетенций за счет применения на уроках цитат недели	1370
Юркова Светлана Владимировна	Значение кюя в музыкальном воспитании дошкольника	1373